



пентръ

# МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 48.

Luni, 25. Noembrie

1846.

## О Р Ъ Ч И Ъ Н Е.

(Апкеіере.)

Patria este o днсоціре, каре тревбе де скоп съ айъ ферічіреа пьблікъ, ферічіреа віпелзі коммѣн, ферічіреа тѣтрор консоцілор днтогма; трѣвбе съ пьзвѣаскъ а кьлтыва зманітатеа фъръ кѣтаре ла паціі саѣ персоне, аша, кѣт фіешкаре ап ші фіешкаре секъла съ деа віиторіѣлзі съѣ о зманітате маі вьпъ ші маі кьлтыватъ де кьм прімісѣ дела ч-лѣ трекът. Ші чіне пѣ кѣоаще, кѣ ла о астфеліъ де споріре съ пофтедже ші о лѣкраре не овоскът? ші днкъ о лѣкраре а тѣтрор консоцілор. Де аічі фіредже зрѣоазъ, кѣ чепа че пѣ пьзвѣе ла о астфеліъ де лѣмнаре, пѣ е вреднік де а съ фолосі кѣ дндемѣлѣріле ачеіаш днсоцірі, есте вреднік де а съ лѣпѣда афаръ, дѣпъ шѣртзрісіреа марелзі філозоф ші оратор ал романілор Чічеро: „Прекъм дн трѣп, дакъ ѳ чева, каре ар стріка челѣлалт трѣп сѣферім а се арде ші а се тѣіа, ка маі віне съ пеаръ зпѣл діп шѣдларі, декът трѣпѣл днтрег; аша дн трѣпѣл репѣвлічеі спре а скѣпа тотѣл, съ се таіе тот че есте болнав.“

Дрепт кѣ днвінгѣторіѣл ащеапѣт трі-зпѣ, атлетѣл ка вресѣтѣл кѣ лѣзр де вѣ-

кѣріе съ і съ днкоронезъ; днсъ де кѣм-ва пѣ съ днфіндазъ; ел пѣ шаѣ пердѣт мерітѣл съѣ, десфѣтареа че аѣ сімдіт дн лѣкраре, дѣлчеа адѣчере амінте, кѣ аѣ дн-плініт кѣт аѣ пѣтѣт, ші сперареа немѣріріі дн вор серві де рѣсплѣтіре — дакъ есте адевѣрат ачеа че аѣ зіс ачелаш Чічеро: „Тѣтрор ачелора, каре аѣ спріжініт патріа кѣ артеле, аѣ ажѣтат кѣ сфатѣл, о аѣ мѣрїт прїо шїпнѣ ші лѣкрѣрі днвѣдате, ле есте гѣтїт зп лок авѣміт дн черіѣ, знде чеі репосаці дн вечї съ афлѣ.“ Ші марїнімосѣл Белїзаріе: „Вїртѣділе теле че леам пѣс пентрѣ патріѣ, пот фї зїтате де реѣе, дар пѣ вор фї щерсе нічі одатъ діп меморїа оаменілор; ші кѣнд сар днѣжм-пла ші ачеаста діп зрнѣ, еѣ тотѣшї днї вої адѣче амінте де еле, ші ачеаста пентрѣ міне е дестѣл.“

## Е р і л о г у с.

Дн сѣдршїт вѣѣ грѣскѣ тіперілор школарї! вої сѣжтеці стрѣнеподїі ачелора, карїі нѣѣ днтрѣ попоарѣ зп пѣме маре пеаѣ лѣсат. Дела вої паціа ромѣлѣ, патріа ші тронѣл пофтедже пѣмаї зпа: Ка пре вої дн ачестеа а тѣзелор палестре, ванде съ пѣне темейѣ ферічіріі ші тѣлпнѣт зпѣї дѣлче віиторіѣ — каре сѣжт зїдїте кѣ

скоп, ка стателѣ окърмѣторѣ днцеленци, реліциѣ крещинѣ адеврѣдѣ, принцелѣ свѣшѣ креліачіошѣ шѣ патріѣ четъденѣ вѣнѣ съ деа, съ въ прегътѣдѣ, ка одатъ къ чѣпсте съ днплінідѣ локъл тнде спре днпайнтареа вѣпелѣ коммѣн се ва да прѣлежѣ; вѣиторѣл даръ дн воѣ съ днкреде шѣ ащеаптъ дела воѣ ачелаш ажѣторѣ, че саѣ овѣчовѣт а адъче неашѣрѣмор върѣвадѣ чѣѣ марѣ. Іатъ а воастрѣ цѣпте днтрѣ днтѣперек фѣнд аджк свспнѣ, възнд къ тѣрѣреа стрѣ-вѣнѣмор шѣ кълтѣра е днпортжнтатъ. Нѣ офтѣрѣ дешерте, нѣ зелѣ фѣрѣ статорнѣчѣе, нѣче свмедѣе днпалтъ, каре нѣ не леагъ маѣ стрѣнс де интересѣл пострѣ, каре е вѣдѣл свфлетѣлѣ днпротѣвѣиторѣл къ то-тѣл скопѣлѣ, пентрѣ каре сѣнтѣм крѣадѣ. Зелѣ нѣмаѣ фервѣнте къ статорнѣчѣе, стрѣ-данѣе, вѣртѣте шѣ інѣмъ гата спре лѣкраре, каре днплініндѣле vom арѣта, къ ромѣнѣл сѣнѣе, днтрѣ поѣ нѣ есте скѣмват. Ромѣнѣ нѣ маѣ пот фѣ дн стареа де пѣлѣ акѣм, лор ле есте де лѣпсѣ кълтѣра; іатъ вѣакѣл дн каре трѣімъ не стрѣгъ не днчѣ-тат, къ аѣ сосѣт мѣнѣтѣл ка съ вазѣ шѣ ромѣова лѣтѣнѣ, аѣ вѣтѣт ѳра, ка съ кѣ-поаскѣ, къ нѣ рѣѣ днсѣтнпат дн картеа проведѣнѣдѣ, шѣ клѣпа е де фацѣ, ка съ съ десфакъ одатъ катенеле днтѣперекѣлѣ, свѣнт каре де маѣ тѣлте вѣакѣрѣ греѣ цетеа. Пентрѣкъ нѣмаѣ ачеа пѣчѣне трѣѣеце дн-трѣ адеврѣ, а кѣреѣ пент кълтѣра, моралѣтатеа шѣ націоналѣтатеа дн інѣтеазѣ, дн днсѣфлѣ вѣадѣ шѣ дндемн спре лѣкраре. Ачестеа сѣнт градѣіле ачелеа кѣрора есте datoаре зманѣтатеа скѣпареа де свѣнт жѣ-гѣл ровѣі; еле днподовеск къ метал пѣ-птѣрѣ шѣ днфрѣтсегазѣ капете омеленѣдѣ. Ачестеа дескопере челор апѣшѣ, пѣдеж-

деа зпѣ вѣиторѣл маѣ ферѣчѣтѣ — десѣф-шѣрѣ катенеле днтѣперекѣлѣ, шѣ алеаргѣ пѣлп латарѣіоіле пѣтжнтѣлѣ, спре а тѣлп-гѣе шѣ ажѣта, не чеѣ че къ статорнѣчѣе ле зрмеазѣ. Ачестеа нѣмаѣ не пот шѣ пре поѣ тѣнерѣмор авѣиторѣ! асѣгѣра деспре зп вѣиторѣл маѣ ферѣчѣт, не пот дешкѣде о кѣраре сѣгѣрѣ, пѣнтре фортѣпеле вѣакѣлѣ де а не пѣзѣ есѣстѣнѣа; ачестеа рѣптаѣ шѣ пѣлп акѣм варварѣстѣл таре парте днп лѣше шѣ аѣ арѣтат, къ вѣада омеленскѣ аре съ се конзекрезѣ нѣмаѣ вѣртѣдѣі шѣ шѣіпнѣелор. \*)

Am zică.

Andreï Paun.

### Елеганца, ростѣл ромѣнѣе.

Мѣлѣдѣ крѣтѣчѣ, шѣ стрѣнѣ ка шѣ ро-тѣнѣ, аѣ ворѣт деспре ромѣнѣе саѣ лѣмба ромѣнеаскѣ, днкъ шѣ къ оаре каре серѣ-осѣтате, днсъ еѣ п'аѣ пѣтѣт ведеа дн тѣтъ ромѣнѣа де кѣт о латѣнѣе стрѣкатѣ, шѣ аша фалнѣ, маѣ къ тоцѣі аѣ декларат къ лѣмба ромѣнеаскѣ есте латѣнеаскѣ кор-рѣптѣ, іар алѣцѣі маѣ днтедѣдѣ, афлѣнд шѣ кѣдѣ ва стрѣнѣнѣстѣі, аѣ сокотѣто дрепт зп атестек днп дѣферѣте лѣмѣі. Деспре асе-тѣнѣ ігноранѣдѣ орѣ пѣтѣташѣ скрѣіторѣ аѣчѣ нѣ се ва перде ворѣва, дар есте преа ін-тересант ромѣнѣлор а черчѣта амѣрѣнт шѣ апалѣтѣчѣеце орѣіцінеа шѣ прогресѣл ро-тѣнѣеі, кѣчѣ нѣмаѣ аша се ва ажѣнѣе ла адеврѣрателе прѣнѣпѣе лѣмѣвѣстѣче, шѣ се

\*) Ачест кѣвѣнт с'аѣ ростѣт къ прѣлежѣл чѣтѣрѣі класѣфікацѣілор ла Блаж дн Іѣліе а. к.

вор диведера грешалеле зпора ши аватериле алтора де кьтре адевъръл чел сериос. Тоате грешалеле критиче деспре ромъния кьратъ с'аъ фькьт къ маї тоді с'аъ вїтат нъмаї ла асетъпареа ворвелор ромънещї къ челе латїнещї, ши възжнд, ла ростїре ши ла форме оаре каре дїферїрї, ле аъ нъмїт корънцие съъ стрїкьчївне. Чеї че аъ гьсїт алте мълте ворве че нъ ле аре чеа латїнеаскъ, ле аъ дитърїт къ ромъния е о аместекьтъръ дїн ворве стрїне ши варваре. Ачеастъ авьсрѣъ жѣдекатъ днсъ о пот фаче нъмаї скрїиторї орбекьторї карїї се вїтъ нъмаї ла нїще пѣцине ворве стрїне, каре аместек (нещїхт поате де джншії) се гьсеце дн тоате лїмбїле, днкъ ши кълте, ши нещїнд че аре лїмба пропрїѣ ал съъ кьпїтал. Чееа че е апої ши маї де мїраре есте къ ши лїтерадї стѣдіоші, вьжнд съ редитревъеаскъ лїтереле латїне, еї нїчї де кьтм нъ с'аъ вїтат ла адевърата портъ де о ортографїе латїноромънъ; паре къ еї нїчї де кьтм н'аъ стѣдіат ценїзл лїмбеї латїне, ши дѣпъ че мѣї ши сїмплїтате с'а фькьт ортографїа латїнъ, чеаа че сїогьръ поате фї адевъратъ модел пентръ ортографїа ромънеаскъ, класїкъ. Днкъ ши лъкрърїле лїтераре але ромънїлор маї веки с'аъ педисемвїт, ка кьтм лїтератъра ромънеаскъ де маї наїнтеа ачествї веак ар фї къ тотъл де лепъдат! Де ачї с'аъ нъскьт атьтеа авьсрѣе пьрерї деспре лїмбъ, атьтеа фантастиче планърї де ортографїї дитрѣштатате дїн немдїе, вьгьрїе, словенїе, гречїе, італїенїе, (ch, gh) ва ши енглезїе (sh), ши пе зрѣт апої ши алтеле нъскочїте ши дѣпъ капрїдїе (пропъсе вїар ши де скрїиторї ромънї!).

Ростъл (пропъндїа) ромънеск есте кїар латїнеск, днсъ днаїнтат, ценералісат, днкъ ши маї армонїат, їар нъ коррѣт кьтм се паре ла авъ, ши ла зпїї. Тоате скїмвѣрїле ростълвї дши аъ днчепѣтъл дїн чел латїнеск, днкъ ши дїн чел маї векиъ де кьт латїнитатеа аврѣъ саъ класїкъ, де пе ла анїї 100 днаїнте де Авгъст, ши дѣпъ джнсъл, акьтм маї доъ мїї де анї. Есте адевѣрат къ патъра е плїнъ де сонърї армонїоасе, атьт маї плъкьте кьт сънт маї варїате. Омъл, къ мълдїереа органелор лѣї, а їмїтат къ лїмба пе челе маї мълте сонърї ла фьптъра ворвелор лѣї, каре ши ачї сънт атьт маї плъкьте, кьт сънт маї соноре ши маї фелърїте. Дар, латїнїа антїкъ аре кам пѣцине сонърї, аре ши оаре че аспрїме ла рост, зне орї пентръ лѣнцїмеа ворвелор, алте орї пентръ зпїформїтатеа ши конгїемѣреа де лїтере несоноре. Ромънїї аъ не тезїт ачесте доъ неплъчерї, дитродъкьнд ши алте сонърї поъ дн лїмбъшії, ценералісїнд пе челе рарї дн латїнїе, ши префькьнд пе челе аспре дн алте сонърї маї дѣлчї ши маї свьптоаре. Ексемпеле але тьрате вор диведера тоате ачесте фрѣмъсецї елеганте але лїмбїї. Нъмаї о асемеенеа апалїтїкъ компаратївъ ва демонстра пе деплїн ачесте адевѣрѣрї лїмбїстиче. Ексемпле де латїнїа чеа маї веке се гьсеск дн фрагментеле саъ рьтъшїдеге челор маї веки авторї латїнї, Еппїе, Плазът ши Терендїе, карїї, фїнд поецї комїчї, скрїаъ ши дн лїмба чеа маї попъларъ, ка съ фїе маї днделеасъ де пьвїлїк. Дитрѣачеле рьтъшїде се аолъ маї тоате днчепѣтърїле че карактеръ пропъндїа, формеле ши стръктъра лїмбїї ромънещї ши

de акъта джкъ ші тълте ворве: ѿар ро-  
тълнещї пълъ ші акът.

Latina are пълмаї чїпчї вокале: а, е, і, о, и; ромънїї ащ шапте, адъогънд джкъ доъ: ъ, д. Скїмбънд ростъл ачелор чїпчї пентрѣ маї зшъре ростїре, ла о сълъ де ворве шї де фїнале, еї ащ дитродъс, пе лънгъ джлесїре, шї о армонїоасъ варїетате. Пе тоате вокалеле шї латїнїї ле скїмба ростъл дн: і, ла о сълъ де ворве, кълм facio-perficio: фак; lego-colligo: легъ; olli-illi: еї; maximus-maximus. шчл. Шї ромънїї ащ скїмбат ростъл лор дн: і, пълмаї ростїт маї грос шї джкїс чева. Пентрѣ ачеаста ащ фълкът еї семпъл ачествї: і. tot дїн лїтера: і, къл о тїтълъ деасъпра (і) пентрѣ сонъл маї стрънс, їар пентрѣ чел маї дескїс ащ скрїс тот пе: і, къл зп окїшор де десъпт (і) саъ: і, фъръ тїтълъ. Къл аша фълпъръ се въл скрїсе ачесте доъ лїтере пе тоте пїетрїле монълментале, де пе крчї шї мортїнтеле веки, шї пълъ акъта. Аша пе лънгъ варїетате, с'а дитродъс шї о таре джлесїре де а пропълда вокалеле, кълчї шї се ростеск маї зшъре де къл тоате, пълмаї дескїзълд възеле, шї сълълнд. Ар фї мълт маї варвар а лъса нїще сонърї шї семпе че ле аре лїмба пропрїї креате де стръвнї, шї але аръта къл нїще семпе че пъл джфълдїшазъ нїчї де кълм, фїїнд къл аратъ алте сонърї. Ла скїмвареа вокале-лор дн: і, латїнїї ащ дитревъїндат лїтера ачествї сълнет, їар ромънїї карїї ащ зрмат лор, тревъе съл дитревъїндезе семпе, чїпчї песте вокале ка съл арате пе: і, шї чїпчї ка съл спїе пе: ъ?! Аста ва съл зїкъ къл ромънїї тревъе съл казъ дн певоїле ортографїеї, де каре се пълнг, шї джчеп а се

лълта ка съл скапе алте пацїї (гречї, франц. енгл.)! Атълчї ар тревъї, ка съл фїе ортографїа консеквентъ, съл се джсемнезе къл кълте зп семп шї консонеле скїмбълтоаре-Афаръ де ачесте скїмбърї, маї авеащ шї алте стрълметърї зпеле дн алтеле, кълм съл vede маї жос. Кїптіліан зїче къл пълмаї лїтера А се ростїа дн 5, 6 фелърї прїп Італїа.

Латїнїї авеащ пълмаї треї консоне дїнтале орї соноре: се, ге тіо: че, це, діо, кълм dixit: зїче, lege-леце; oratio-орадїе. Дїн ачестеа: діо ера пълдїн дитревъїт, пълмаї ла пълме вервале маї мълт (dicodictio). Джкъ се vede къл пъл авеа доъ дїферїте сонърї ка ла ромънїї, чї ла латїнї авеа тот зп рост: се къл тіо, къл амїнтере пъл л'ар фї скїмбат еї пе зпел къл алъл (factitius шї facticius шал.) Ромънїї ащ шї ачесте треї дїферїте ростърї соноре, шї ащ маї адъогат джкъ шї алте треї: ж, ш, з, джаїнтълдъле ростъл дн ценерал, шї ла о мълт маї таре сълъ де ворве, шї маї ла тоате фїналеле лор, дитродъкълд къл ачеаста о маї грацїоасъ армонїе дн тоатъ лїмба. Шї їар ка съл пъл рълъме нїмїк пелълтърїт шї къл дждоеалъ, съл апалїсїт шї консонеле кълте зпа, тот дн компарадїе.

Дълъ рост, тоате консонеле зпеле сълнт тарї шї тълпїте ла сълнет, алтеле соноре, сащ армонїоасе. Ромънїї ащ скїмбат пе лїтерїле челе маї мої, пелтїче шї песоноре дн челе соноре, челе маї де мълте орї, кїар кълм фълчеа шї попоръл Roman (джкъ пе ла 200 де апї джаїнте де I. X.). їар повлецеа шї лїтерацїї ащ дитревъїт пълмаї формеле лїтераре че се вълд дн авторїї латїнї. Челе попларе

ростърї се гъсек лп лимбиле romane челе romanitatea попорълї roman ши romъ-  
vii: italiana, italiana, portugeza, romanca, niea romъnilor, къ латинитатеа класикъ,  
romъna ши franceza. Іатъ алътрате литераръ.

## Латинї, ромънї.

а лп ъ, л, кѣм pane-пѣне . . . . .  
au лп о, кѣм cauda-коада . . . . .  
с лп р, кѣм coctus-коптъ, лп г: cautus-гата  
d лп z armonios, кѣм dico-зикъ, cado-казъ  
е лп і maї armonios, кѣм bene-бине . . . . .  
е лп л, dicendo-зикъnd-dicundo . . . . .  
і лп л, кѣм sint-сѣнт, in-лп . . . . .  
j лп ж conop, кѣм iugum жѣгъ, judico-жѣдекъ  
l лп г conop, кѣм celum-черъ; лп і: cla-  
rus-кларъ . . . . .  
n лп m, кѣм conparo-кѣмпѣр . . . . .  
o лп u, кѣм bonus-бонъ . . . . .  
p лп b, кѣм pulsu-вълзѣре . . . . .  
q лп c, кѣм quotus-кѣтъ . . . . .  
г лъсат, кѣм sursum-сѣс . . . . .  
s лп ш, кѣм lenis-ленеш, manus-мънъша  
t лп ц, conop, кѣм tenet-тине; лп d: o-  
kiatъ-окїадъ . . . . .  
u лп л, кѣм sunt-сѣнт . . . . .  
u лп в conop, кѣм service-червїче . . . . .  
u лп o, oracolum-oraculum . . . . .  
u мѣт, кѣм tabula-табла . . . . .  
x лп ш, кѣм exil-вѣре; лп с: arxit-арсе  
z лп ss, кѣм maza-massa . . . . .  
y лп u, кѣм martyri-мартѣрї . . . . .

## Шї попоръл roman zichea;

pone, ла: pane: пѣнеа.  
coda, ла: cauda.  
cenas, ла: genas: образ.  
zabolus, ла: diabolus: cado-casus... казъ.  
leber, ла: лївер.  
vester, ла: vester: вострѣ.  
proximus, ла: proximus.  
conflicuit, ла: conflicuit: фрекат.  
literale-literare.  
conparo, ла: comparo.  
funes, ла: fontes: фонтѣнї.  
cotus, ла: quotus, кѣм ла: quum.  
susum, ла, sursum: сѣс.  
nunciu, ла: nuncius.  
adque, ла: atque: чї.  
dicundo, ла: dicendo: зикъnd.  
bibere, ла: vivere: а тѣї.  
volcanus, ла: vulcanus.  
popli, ла: populi: попаре.  
esstinguo, ла; exstinguo.  
латинъ лїт раръ.  
surius, ла: syrius шал.

Латинї ростїа пе се, сї, ка че, чї ро-  
мънї. Кънд тревѣїа съ зикъ: ке, кї,  
скрїаѣ: que, qui, къ u мѣт. Аша скрїѣ  
шї французїї poetica-poetique, tropicus-  
tropicque, лнтревѣїнд пе qu тот къ u мѣт,  
ка съ лѣ зикъ: се. De че съ пѣ скрїе шї  
ромънїї acemenea ка латинїї: qe, qı, кѣм  
qıetu, qıru, консеквент кѣ орїцінеа лїм-

вїї шї кѣ ортографїа? Acemenea скрїаѣ  
ge, gı (qe, qı), шї gue, guı, ка съ зикъ  
ge, gı, кѣм sanguis, сѣоце. Аша фак  
лнкъ шї французїї, скрїїнд langue, ка съ  
пѣ зикъ: lange. Латинїї скрїаѣ пе ch ка  
съ арате сонѣл аспїрат кѣ черѣл гѣрїї, h  
лncemna пе чел сѣлат dın гѣт, кѣм: ah!  
doъ ростѣрї de тот контрарїї! шї латинїї

дн тревѣаѣ es лог, кѣм cado-cafus, скѣм-  
вѣнд пе d дн z, де че съ пѣ скрѣе шѣ  
ромѣнѣи тот аша? Еѣ ростѣа пе тѣ, ка  
дѣ, ка шѣ ромѣнѣи шѣ пе: сѣ шѣ. Дака лѣ-  
тера прѣчѣпѣще сѣветеле д, ш, де че  
съ пѣ се пѣскрѣе орѣ сѣвскрѣе тот і, спре семп  
сѣвт.дѣделес?! Де че се копѣнде ch, gh,  
італѣеаскѣ ортографѣе; sh, епглѣзѣаскѣ,  
шѣ tz пѣтѣаскѣ? ка кѣм п'ар фѣ дѣстѣле  
аместекѣтѣрѣ дн лѣтѣва попѣларѣ! шѣ ка  
кѣм сѣмплатѣеа ортографѣеі латѣе п'ар  
фѣ зп мерѣт фѣлософѣк де імітат шѣ де  
дорѣт ла орѣ че лѣтѣвѣ!

Аша ромѣнѣи аѣ адѣогат опт повѣ  
сѣпете сопоре дн лѣтѣвѣ: ѣ, і, ч, ц, ж, z,  
ш, д, аплѣкѣндѣле маѣ ла тоате ворѣвеле  
шѣ ла термѣнѣи лор, іар пѣ ка латѣнѣи пѣ-  
маѣ ла зпеле. Ексемпеле шѣ ачѣ вор  
лѣтѣрѣ лѣкрѣл маѣ пе сѣмѣдѣтѣ. Фѣпалеле:  
тѣ, сѣ, дѣ, ла тоате ворѣвеле, еѣ ле ростек:  
дѣ, шѣ, зѣ, іар пѣ ка латѣнѣи пѣмаѣ пе тѣ-  
дѣ, шѣ пѣмаѣ ла верѣвеле (oratio), кѣм  
тѣлт-тѣлдѣ, стѣнс стѣншѣ, кѣлд-калѣ ш.ал.

Тоате ачесте пропрѣетѣдѣ але ромѣ-  
нѣеі сѣнт де орѣдѣнеа латѣнѣ, дар де про-  
грѣс ромѣнѣск: дн латѣнѣитате есте прѣчѣ-  
пѣл фѣндѣментал, іар дн ромѣнѣитате се  
афлѣ, цѣпералѣтате днпѣнтатѣ, о аплѣкацѣе  
елегантѣ шѣ грацѣоасѣ, маѣ пѣсте тот.  
Аша дарѣ, дака варѣетатеа сопѣрѣлор ком-  
пѣне о армонѣе шѣ дн фѣндѣле патѣрѣе,  
ка шѣ дн ворѣвеле лѣтѣвѣі; ачесте коп-  
дѣнтате шѣ зпѣформѣ скѣмѣзрѣ де рост,  
дѣл латѣнѣе дн ромѣнѣе пѣ сѣнт пѣчѣ де  
кѣм коррѣндѣі, че нѣдѣ адеѣвѣратѣ мерѣте  
шѣ елѣганѣе але лѣтѣвѣі ромѣнѣещѣ.

(Din Ţiberс.)

Фѣіторѣе жѣрпале дн фѣіторѣл секол.

Дн апѣл 1946 зрѣтѣторѣеле пѣбѣ жѣр-  
пале вор ешѣ ла vedere:

1. Magazinѣла де нѣмѣка; кѣпрѣнде нѣ-  
мѣка шѣ копѣтѣ нѣмѣка; пе лѣогѣ ачѣеа  
ва ста овсерварѣеа, кѣтѣкѣ шѣ дн секолѣл  
ал нѣбѣспреѣзѣчелеа адеѣвѣрат тѣлте жѣр-  
пале ар фѣ ешѣт ла лѣтѣнѣтѣ, карѣ нѣмѣка  
ар фѣ кѣпрѣнс, ачестеа зпѣсѣ ар фѣ копѣтат  
кѣ атѣт маѣ тѣлт.

2. Секретѣл, дат афарѣ де dame, —  
сѣвт тѣтѣлѣ ва ста: „Ironѣе колосалѣ!“

3. Кѣрѣл лѣтѣі; саѣ: а іѣвѣ, а се дн-  
сѣра, а фаче о касѣ mare, а се да ванке-  
рот, а о лѣа пе пѣчѣоаре шѣ дн царѣ стрѣі-  
нѣ кѣ ванѣі алѣѣа а жѣка рола зпѣі вѣр-  
ват богат. Ачѣастѣ фоаѣе а афлат зпѣкѣ  
дн ал пострѣ секол інтерѣсанѣдѣ, карѣі дн-  
пѣнтѣе аѣ прѣпѣтѣрат ла ачѣеа.

4. Продѣселе, саѣ: кѣ кѣт маѣ лѣнг кѣ  
атѣт маѣ вѣне, о фоаѣе де копѣрѣсѣдѣе пѣн-  
трѣ шѣ де адвокатѣ.

5. Днделѣтѣнѣірѣі де тоате зѣмеле де  
конѣтѣнѣаре шѣ пѣпѣтенѣдѣ; о крѣче ва а-  
вѣеа ка орѣтѣлѣнт ла днчѣпѣт, шѣ пѣмаѣ  
де вѣрѣвѣдѣі днсѣраѣі се ва педагога.

6. Neamѣкѣл морѣдѣі; педагогат де о со-  
дѣетате де медѣчѣі пракѣчѣі.

7. Фѣрѣл де ташѣкѣ (pozонар) peda-  
гат де зѣзрѣрѣі — кѣтѣтарѣі. —

8. Омаѣіѣл саѣ аплѣкѣчѣвѣеа ла dame;  
редактор: зп пашѣ тѣрѣчѣск.

9. Кѣпѣца де поапте; датѣ афарѣ де  
маѣ тѣлдѣі вегѣіторѣі де поапте.

N. B—ia, Тѣнкѣ.

BN ЖЪНЕ РОМЪН МЪРІНД ДН СТРЕИ-  
НЪТАТЕ. \*)

Към пасъреа че своаръ дн локърї депъртате,  
Се 'нторче іар дн дара де знде а плекат,  
Дѣ о сзвенїре трїстъ, ах! ініма теа вате  
Шї своаръ спре пъмънтъл дн каре с'а формат!

Къчї ам възът адеcea не тма дорїтоаре  
Копїлвлї съѣ дъче о лакрътъ стергнд.  
Еѣ нъ авеам о тмътъ съ'мї стearгъ а теа пльн-  
соаре,  
Еѣ нъ авеам не нїмїні, шї ам трекът пльнгнд.

Дар хора граціоасъ а чеасърїлор теле  
Акът се днтреръне, еѣ тревъе съ тор.  
Фрзтоасъ азроръ! не арїпіле тале  
Дн patria mea дъче, де че нъ почѣ съ свор!

О тоарте, маї адеаптъ, къчї еѣ сзнт тьнър днкъ!  
Не дбъзеѣї де роze днї нъмър анїї меї.  
О тоарте, крѣдъ тоарте, авї ам ажънс сзнт стънкъ,  
Шї тѣ дн върѣзї нъмаї аї дренъл съ ть чеї!

Кънд тоатна вїедїї вїне, о фрзнте се 'нтрїстеазъ,  
Аморъл ръне аркъл шї своаръ ржъзтор,  
Къззна азрїтъ де вїсе днчестеазъ,  
Шї ініма че 'нїацъ нъ сїмте нїчї зп дор.

Аша ачел че трече не кале 'нкънтътоаре  
Ш' адънъ тоатъ флоареа че ел а днтълнїт,  
Маї кавтъ съ вазъ д'а маї ръмас вр'о флоаре,  
Шї дакъ нъ маї vede се дъче тълдъмїт.

Іар еѣ а кързї вїацъ е нъмаї поесїе,  
Гїрланде днтлегїте де грації шї амор,

Гъстам а еї сзавъ шї дъче амвросїе,  
Шї 'н азрора вїедїї еѣ нъ воїам съ тор!

Адеаптъ, крѣдъ тоарте, ка съ маї въз одатъ  
Ачеа фрзтоасъ дъръ дн каре н'ам нъскът,  
Съ сїмд, мърїнд, не сїнъ'т о лакрътъ 'нфокагъ  
Съ 'нвърѣдїшез нърїндїї шї фрацїї чѣ ам авзт!

Дар ваї! дешартъ рѣгъ! къчї вїацъ' ам се ва стїнде  
Ка соареле де асгъзї п' ачест стрейн пъмънт,  
Шї фрзнтееа теа кз роza, ах! нїмїні нъ ва 'нїнїе  
Шї нїмїні нъ ва пльнде не трїстъл меѣ тормънт!

D. Bolintineanu.

Десфѣтърїле. \*)

Стрѣнцереа де паїѣ шї тоартеа сѣ  
маї пзїдїн перїкълоасе декът десфѣтърїле,  
че невълеск асзпра вїртзїї. Жънецеле  
се 'ншалъ шї промїт тоате, тькаркъ сѣ  
фрацїле, крѣд къ'сѣ дн пѣтере де а фаче  
шї а днплїні тоате, шї къ п'аѣ де а се  
теме де нїмїк, се 'нкрѣд къ знорътате,  
шї фъръ лъаре де сеатъ. Жънецеле, каре  
їзвеще а се плека дешертъчїзїлор ка о  
фетее, нѣї вреднїк де нїчї о днцеленчїт-  
не, сеаѣ тьрїре. Мърїреа е о днсзшїре  
а інімїї, кареа шїе сзферї мїшълетъдїле  
лзмії шї а арънка сзвт пїчїоарешї орїче  
десфѣтаре.

Geracim.

Кътева септїнде.

Апїкъл чел че аскънде смїнтеле поа-  
стре маї пзїдїн не фолосеще, декът неа-  
тїкъл чела че къ ачелеа не днфрзптъ. —

\*) Mihail Goga елев трїмїс ла а. 1840 къ кел-  
тзїала шкоалелор ка съ стъдїезе ла Берлїн  
дїїнцеле патърале, дъпъ че а зрмат ачї къ  
дестъл сзчес, дн анъл трекът мерсе ла фа-  
кзлтъдїле Парїсълзї шї ла Априліе 1846 а  
мърїт — Поетъл Болїнтїнеанъ а воїт къ а-  
тъг маї мълт съ кънте меморїа ачестзї жъ-  
не, къ кът ценїлз лзї промїтеа зп тесазр  
de intelїгенцъ. P. T—scul.

\*) Дъпъ Fénelon.

Дакъ чинева къдетъ къ неатикъл слав  
пъ поате стріка, ачееа атът дпсватлъ,  
ка кънд ар къцета, къ скіптеіа мікъ пъ  
поате къшъна фок. —

Натъра не а дат о гъръ ші доаъ в-  
рекі; къ ачееаста не дпвадъ, къ тре-  
вѣе маі пѣдін а ворві ші маі пѣлт а а-  
скѣлта. —

Нічі зн фел де лѣкръ пѣ е атът де дп-  
фіорътор кът конщінда реа. —

Доаъ лѣкрърі сѣнт вредніче де те-  
мере: invidia (пїста) амїкълві ші зра не-  
амїкълві. —

Сѣфлетъл повїл пъ дезїтъ нічі одїні-  
оаръ фачерїле де віне, каре ле а прї-  
міт; дар дезїтъ месне ачелеа каре ле а  
фѣкѣт.

Лѣкръріле маі греле сѣнт ачесте треї:  
а пѣзі секретъл — таїна, — а дезїта въ-  
тѣтърїле ші а дптревї пѣмаї спре віне  
тімпѣл сеѣ. —

Сократе рекотънда дпвъдечеймор сеї  
треї лѣкрърі: дпделепчївѣеа, прїчепереа  
ші тѣчереа. —

Чїчероне зічеа, къткъ реціна тѣтърор  
вїртѣдїмор е дрептатеа.

Дпїкъл лѣкръ каре пъ се поате лѣа  
дела пої е дпдестѣлареа къ ам фѣкѣт  
вреѣ лѣкръ вѣн. —

Чел маі де не врѣтъ лѣкръ каре мѣре  
дп ом е сперавца.

Вѣпеле вѣтрѣпѣеде сѣнт фрѣпѣл дп-  
делептелор тіперѣеде. —

Маї воїенѣе тотдеазна а мѣрі лївер  
ші опорат, де кът а вїедѣї ка шерѣ ші  
фѣръ опоаре. —

Фѣръ лѣкръ пъ шедѣа нічі кънд, вїар  
сѣ фї шї чел маї авѣт.

Нѣ те дпгжтѣа къ трѣѣе дакъ ещї  
авѣт шї фѣрїчїт: къчї соартеа пѣмаї дп-  
прѣвтѣтъ авѣдїа, іаръ пъ о чїнстѣеде. —

Дпвадъ-те а вїедѣї пѣкѣт дї се поѣте  
ші се къвіне, шї пъ кът дїдї плаче, дакъ  
вреї сѣ пъ те тѣрѣвѣре скїмѣл сордїї. —

Нічі одатъ пъ дїспѣта деспре лѣкрѣл,  
каре пѣл дї фѣрте віне.

Дакъ вреї а пъ фї асеменеа челві пѣ-  
род, іеа сама ка нічі одатъ сѣ пъ те  
мѣпїї.

В—їа, Т—ѣ.

## К Ъ Р Т І Ч І К А

### ELEMENTE DE DREPTUL POLITIC,

не кареа о пѣвлїкарѣм чїпте къ о сепѣ-  
тѣлъ аѣ шї дешѣпѣтат їнтересѣл маї пѣл-  
тора, дпсѣъ зпїї воїеск а шї авзї опїнїа по-  
стрѣ асѣпра ачелеїаш. — Чїтїндѣо къ то-  
тѣ лѣареа амїпте, опїнїа пострѣ есе ако-  
ло, къ не паре преа рѣѣ, къткъ дпвъда-  
тѣл еї азктор пъ о фѣкѣ чел пѣдїн де чїпчї  
орї маї маре. Атѣт сѣпѣтем пої де пѣ-  
трѣпшї, къ асеменеа къпощїнде полїтїче  
сѣпѣт де чеа маї неапѣратѣ трѣвїндѣ пѣн-  
трѣ пѣвлїкъл пострѣ чел маре, кърѣї пъ і  
се дѣ прїлеж нічі мїжлѣче де а пѣтеа ч.тї  
кърѣїле денїале скрїсе деспре стат шї по-  
лїтїкѣ де атѣдї вѣрѣвадї марї аї Езропей,  
не карїї іаѣ фолосїт шї іаѣ сторѣ ротѣ-  
пѣл пострѣ азктор. Чїтїдї шї ведї ведеа.